

Pomůcka výzvy

Příklady dobré praxe

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání Programové období 2014–2020

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Tipy pro realizaci projektu – projektová část	4
2.1 Příprava projektu	4
2.1.1 Výběr šablon	4
2.1.2 Nově zřízené školy	4
2.1.3 Sloučení škol po vyplnění dotazníků	5
2.1.4 Do jaké výzvy podává projekt škola, která má pobočky v Praze a některém z jiných krajů?.....	5
2.1.5 Začátek fyzické realizace projektu.....	5
2.1.6 Délka realizace projektu	6
2.1.7 Výběr šablon a splnění bagatelní podpory	6
2.1.8 Indikátory.....	9
2.1.9 Vyplňování žádosti o podporu v IS KP14+	10
2.1.10 Podpora de minimis	12
2.2 Možnosti financování pracovníků projektu	18
2.3 Nákupy pomůcek	19
2.4 Vykazování výstupů	20
2.5 Portfolio pedagoga	21
2.6 Kontakty a zdroje informací.....	22
3. Tipy pro realizaci projektu - šablony.....	24
3.1 Personální podpora	24
I/1.1 a II/1.1 Školní asistent.....	24
3.2 Osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů.....	29
I/2.5 Supervize - Jak supervize probíhá	29
3.3 Usnadňování přechodu dětí z MŠ do ZŠ.....	30
I/3.2 Individualizace vzdělávání v MŠ	30
3.4 Pojetí šablon zaměřených na rozvoj spolupráce mezi učiteli	31
I/2.6 a II/2.10 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ i ZŠ)	33
II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ	35
II/2.12 CLIL ve výuce na ZŠ a II/2.13 Nové metody ve výuce na ZŠ	38
II/2.11 Tandemová výuka.....	39
3.5 Extrakurikulární aktivity	40

II/3.1 Čtenářský klub pro žáky ZŠ	40
II/3.2 Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ	40
II/3.3 Doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem a	41
II/3.4 Příprava na vyučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem	41
3.6 Spolupráce s rodiči žáků	43
I/3.3 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ	43
II/4.1 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči.....	43

1. Úvod

Dokument Příklady dobré praxe je nezávaznou pomůckou pro výzvy č. 02_16_022 Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ I (výzva pro méně rozvinuté regiony) a výzvy č. 02_16_023 Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ I (výzva pro hl. m. Praha) Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV).

Tento dokument vysvětluje na základě prvních zkušeností s dotazy žadatelů detailněji některé části výzvy, proces podání žádosti o podporu a realizaci celého projektu. Představuje také možná řešení pro realizaci jednotlivých aktivit. Uvedená řešení realizace jednotlivých aktivit jsou pouze nezávaznými návrhy, které žadatelé/příjemci mohou, nebo nemusí využít, a které nepodléhají ze strany MŠMT kontrole. Dokument může být v budoucnu upravován a doplňován o další rady a tipy na základě dalších zkušeností, které budou přicházet s realizací jednotlivých projektů. Pro usnadnění vyhledávání informací je v textu u příkladů dobré praxe uveden podle možností odkaz na databázi výstupů projektů OP VK (<https://databaze.op-vk.cz/>) a pokud je to možné, také na stránky konkrétního projektu. Registrační čísla projektů jsou uvedena z důvodu snadnější identifikace. Uvedené materiály jsou skutečně pouze příklady, nejedná se o kompletní výčet kvalitních materiálů. Názvy projektů a názvy výstupů (příručky, metodiky apod.) uvádíme kurzívou.

2. Tipy pro realizaci projektu – projektová část

2.1 Příprava projektu

2.1.1 Výběr šablon

Výběr šablon je podmíněn dvěma faktory:

- Je nutné vybrat si šablonu z oblastí, jež byla v dotazníkovém šetření vyhodnocena jako nejslabší.
- Je nutné koncipovat projekt tak, aby každý vzdělávaný pedagogický pracovník školy podpořený z tohoto projektu dosáhl v souhrnu minimálně 24 hodin podpory (tzv. bagatelní podpory). Započítává se nejen DVPP, ale i šablony zaměřené na různé druhy spolupráce pedagogů. V těchto šablonách je uvedena časová dotace, s kterou při sestavování projektu žadatel může počítat. Podrobněji o bagatelní podpoře ještě níže v samostatné sekci.

2.1.2 Nově zřízené školy

Školy, které budou nově zařazeny do školského rejstříku, mohou podat žádost o podporu až po vyplnění dotazníku v rámci výzvy Místní akční plány rozvoje vzdělávání a jeho následném vyhodnocení. Dotazníky budou pro nové školy

přístupné k vyplnění od prosince 2016. K vyplnění dotazníku se školy musí samy přihlásit na adresu vyzkum-opvvv@msmt.cz.

2.1.3 Sloučení škol po vyplnění dotazníků

Sloučené školy mají dvě možnosti, jak mohou postupovat:

- Pokud dojde ke sloučení škol a sloučené školy již před sloučením vyplnily dotazník, budou při volbě aktivit zjednodušeného projektu vycházet z vyhodnocení již vyplněných dotazníků původních škol. Škola může podat žádost o podporu a přiloží oba dotazníky. V případě, že mají původní školy stejného typu (sloučení dvou MŠ, sloučení dvou ZŠ) shodně vyhodnocené nejslabší oblasti, vybere škola jednu povinnou šablonu dle nejslaběji hodnocené oblasti. V případě, že se nejslabší oblasti škol liší, potom škola musí vybrat odpovídající šablonu ke každému dotazníku (musí tedy vybrat dvě šablony).

Je potřeba, aby přílohou žádosti o podporu byl dokument ke sloučení škol. Pro maximální výši dotace škola sčítá žáky původních subjektů.

- Nová škola (vzniklá sloučením) zažádá o nové vyplnění dotazníku na e-mailové adrese vyzkum-opvvv@msmt.cz. Zároveň musí počkat, až bude zveřejněn nový seznam žáků, kde bude uveden počet žáků nového subjektu.

Pokud jedna ze slučovaných škol dotazník vyplnila a druhá ne, potom nová škola vyplní dotazník znovu. Je také možné, aby škola žádala pouze pro tu část školy, pro kterou byl vyplněn dotazník. V takovém případě je vhodné, aby přílohou žádosti bylo vysvětlení, proč je žádáno pouze pro část školy, a byly uvedeny identifikační údaje obou původních škol.

2.1.4 Do jaké výzvy podává projekt škola, která má pobočky v Praze a některém z jiných krajů?

V případě, že škola má více detašovaných pracovišť v kombinaci Praha (více rozvinutý region) – kraj (méně rozvinuté regiony), potom si musí vybrat, zda chce realizovat aktivity v pražské nebo mimopražské škole. Dopad aktivit musí být buď pouze do Prahy, nebo do méně rozvinutých regionů, a dle dopadu aktivit je vybírána buď výzva 22, nebo výzva 23. Do určení maximální částky pro projekt se započítávají všichni žáci školy (tzn. žáci v pobočkách v Praze i v méně rozvinutých regionech).

2.1.5 Začátek fyzické realizace projektu

Z hlediska času se způsobilost výdajů posuzuje ve vztahu k datu zahájení fyzické realizace projektu. Možné datum zahájení (fyzické) realizace projektu je maximálně jeden měsíc před datem podání žádosti o podporu, nejdříve však 1. 8. 2016. Od tohoto data je možné projekt začít fyzicky realizovat.

V IS KP14+ jsou v žádosti o podporu uvedeny pojmy:

- předpokládané datum zahájení fyzické realizace projektu (povinné pole);
- skutečné datum zahájení fyzické realizace projektu (nepovinné pole – je možné doplnit jak v žádosti o podporu, tak později na základě výzvy MŠMT před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace).

Od skutečného data zahájení fyzické realizace projektu se počítá doba trvání projektu (24 měsíců).

Od data vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace se počítá sledované (monitorovací) období v délce 6 měsíců (v první zprávě o realizaci tak může být vyhodnoceno období delší než 6 měsíců, v závěrečné zprávě o realizaci může být sledované období kratší).

2.1.6 Délka realizace projektu

V již několika telefonických konzultacích jsme museli upozornit tazatele, že délka realizace projektu musí být právě 24 měsíců. Tato délka musí být dodržena i v případě, že zvolené šablony z časového hlediska nepokryjí celých 24 měsíců.

Škola může následně v době realizace projektu požádat o předčasné ukončení projektu právě z důvodu, že byly naplněny všechny výstupy projektu.

2.1.7 Výběr šablon a splnění bagatelní podpory

Oproti šablonám v OP VK je v projektech OP VVV nově zavedena tzv. bagatelní podpora. Jedná se o minimální hodinovou dotaci, kterou má každý vzdělávaný pedagog absolvovat, aby mu vzdělávání přineslo požadovaný efekt. Hranice naplnění bagatelní podpory je v šablonách stanovena na **24 hodin** (u jiných výzev OP VVV je až 40 hodin). Každý pedagog, který bude vzděláván v šablonách, musí být proto podpořen tak, aby naplnil alespoň 24 hodin vzdělávání. Není ovšem podmínkou těchto 24 hodin složit výhradně z DVPP, využity mohou být všechny šablony, jejichž výstupem je absolvent vzdělávání, tzn. i šablony zaměřené na různé formy vzájemné spolupráce, společné výuky apod. Cílem bagatelní podpory je, aby vzdělání pedagogů nebylo voleno pouze nahodile na „vyplnění“ maximální možné výše dotace, ale tak, aby každý vzdělávaný pedagog dosáhl určité míry komplexnosti získaných poznatků a dovedností, a to nejenom prostřednictvím DVPP, ale i v rámci spolupráce s kolegy z vlastní školy i ze škol jiných.

Podmínka naplnění bagatelní podpory se týká kmenových zaměstnanců žadatele (ne tedy pedagogických pracovníků z hostitelské školy, jiných škol či studentů).

Pokud bude zvolena jediná šablona na DVPP, sdílení zkušeností, tandemovou výuku, spolupráci apod. v délce méně než 24 hodin, nebude naplněna bagatelní podpora a žádost o podporu bude vyřazena z dalšího hodnocení v kritériu hodnocení přijatelnosti P1 „Výběr šablon/šablony odpovídá podmínkám výzvy“ (šablony nebyly

vybrány s ohledem na nutnost naplnění bagatelní podpory v minimálním rozsahu 24 hodin).

Může se však stát, že nebude zvolena pouze jediná šablona na DVPP, sdílení zkušeností apod., ale budou zvoleny 2 takové šablony, ve kterých součet hodin bude méně než 24 hodin a tedy rovněž nebude naplněna bagatelní podpora. Je nutné se ujistit, že kombinací 2 (v případě ZŠ i 3) šablon bude pedagogický pracovník podpořen minimálně v rozsahu 24 hodin.

V době realizace projektu pak bude platit ustanovení z přílohy č. 3 výzvy „Přehled šablon a jejich věcný výklad“, kap. 6.1: „Do bagatelní podpory se u šablon DVPP započítává délka vzdělávání uvedená na příslušném dokladu u absolvovaného vzdělávání, u ostatních šablon hodinová dotace uvedená ve výstupu šablony.“

Šablony (pro MŠ, i pro ZŠ), ze kterých lze pro naplnění bagatelní podpory vybírat, jsou vyjmenovány v přehledných tabulkách níže včetně uvedení hodinové dotace započítávané do bagatelní podpory.¹

Šablony pro mateřské školy s cílovou skupinou pedagogičtí pracovníci

Aktivita navázaná na indikátory 54000, 52510 a 60000		Hodinová dotace
MŠ	název	1 podpořená osoba
I/2.1	Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ v rozsahu 40 hodin	40
I/2.2	Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ v rozsahu 16 hodin	16
I/2.3	Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin (téma: Čtenářská pregramotnost, Matematická pregramotnost, Inkluze)	16
I/2.4	Specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi v MŠ	24
I/2.6	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ)	16
I/3.1	Prevence logopedických vad a problémů komunikačních schopností u dětí v MŠ	60
I/3.2	Individualizace vzdělávání v MŠ	40

¹ Červeně jsou zvýrazněny šablony, které v případě, že budou pro pedagoga zvoleny samostatně, nesplňují podmínku naplnění bagatelní podpory.

Šablony pro základní školy s cílovou skupinou pedagogičtí pracovníci

Aktivita navázaná na indikátory 54000, 52510 a 60000		Hodinová dotace připadající na 1 osobu
ZŠ	název	1 podpořená osoba
II/2.1	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin (téma: Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Cizí jazyky, Inkluze)	16
II/2.2	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 32 hodin (téma: Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Cizí jazyky, Mentoring)	32
II/2.3	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 32 hodin	32
II/2.4	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 56 hodin (téma: Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Cizí jazyky, Mentoring)	56
II/2.5	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 56 hodin	56
II/2.6	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 80 hodin (téma: Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Cizí jazyky, Mentoring)	80
II/2.7	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 80 hodin	80
II/2.8	Vzdělávání pedagogického sboru ZŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin	8
II/2.9	Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ	20
II/2.10	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ)	16
II/2.11	Tandemová výuka na ZŠ	20
II/2.12	CLIL ve výuce na ZŠ	30
II/2.13	Nové metody ve výuce na ZŠ (téma: Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Inkluze)	6

2.1.8 Indikátory

Výstupové indikátory (5 05 01, 5 40 00, 5 26 01, 5 26 02, 5 12 12)

- Indikátory výstupů jsou pevně spjaty s realizací šablon a jejich výše musí odpovídat zvoleným šablonám. Výstupové indikátory musí být vždy přesně opsány z kalkulačky indikátorů.

Výsledkový indikátor 5 10 10 „Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost“

- V případě MŠ nebo ZŠ se jedná o 1 organizaci, v případě MŠ+ZŠ se jedná o 2 organizace. V případě, že škola má více detašovaných pracovišť, započítává se tolik organizací, kolik bylo vyplněno dotazníků MAP.

Výsledkové indikátory statistické 5 15 10, 5 16 10, 5 17 10

- V žádosti o podporu je nutné vyplnit stávající (výchozí) hodnotu indikátorů k datu finalizace žádosti a předpokládanou cílovou hodnotu indikátoru (v době ukončení projektu).
- Tyto indikátory jsou statistického rázu a nedosažení cílové hodnoty není sankcionováno.

Výsledkový indikátor 5 25 10 „Počet pracovníků ve vzdělávání, kteří v praxi uplatňují nově získané poznatky a dovednosti“

- Tento výsledkový indikátor souvisí s výstupovým indikátorem 5 40 00 a ukazuje, že získané znalosti a dovednosti z DVPP, tandemové výuky, sdílení zkušeností atd. pedagog využívá v praxi. Zároveň se do tohoto indikátoru počítají pouze kmenoví zaměstnanci školy (nebudou počítáni spolupracující pedagogové z jiných škol či spolupracující studenti).
- Je-li zvolena šablona s výstupovým indikátorem 5 40 00, musí být zvolen i výsledkový indikátor 5 25 10 a milník 6 00 00 (bude však ponížěn o opakující se osoby, protože se v indikátoru 5 25 10 a 6 00 00 vykazují fyzické osoby). Příklad: pan učitel Novák půjde na tři vzdělávání DVPP, tandemovou výuku a sdílení zkušeností. V projektu se vykáže v indikátoru 5 40 00 – jako hodnota 3 (tři vzdělávací akce), 1 v indikátoru 5 25 10 a 1 v indikátoru 6 00 00 (jedna fyzická osoba).

Milník 6 00 00 (bagatelní podpora)

- Tento indikátor souvisí s povinností dosáhnout bagatelní podpory v rozsahu minimálně 24 hodin vzdělávání u podpořených osob – pedagogických pracovníků.
- Projekt musí být koncipován tak, aby každý podpořený pedagog jako fyzická osoba dosáhl bagatelní podpory, a tudíž hodnota milníku 6 00 00 musí být ve stejné výši jako hodnota výsledkového indikátoru 5 25 10. Připravujte proto projekt tak, aby pedagog získal v souhrnu za jednotlivé šablony minimálně

24 hodin (indikátor 6 00 00) a to, co se naučí, použije a vyzkouší v praxi (výsledkový indikátor 5 25 10).

Výsledkové indikátory a indikátor milníku kalkulačka indikátorů nepočítá přesně. Jedná se o konkrétní podpořené osoby a ty kalkulačka nerozpozná. Hodnoty, které kalkulačka u těchto indikátorů spočítá, je potřeba při vyplňování žádosti o podporu v IS KP14+ upravit na skutečné hodnoty podpořených osob! Hodnoty upravujte pouze v žádosti o podporu v IS KP14+, nikoliv přímo v kalkulačce indikátorů!

Příklad: Škola zvolila deset šablon II/2.11 Tandemová výuka na ZŠ. Celkem je plánováno do tandemové výuky zapojit dva pedagogy. Kalkulačka vykazuje hodnoty indikátorů následovně:

5 40 00 = 20

5 25 10 = 10

6 00 00 = 10

Škola v IS KP14+ ponechá hodnotu 20 v indikátoru výstupu 5 40 00. Hodnotu indikátorů výsledku a milníku (5 25 10 a 6 00 00) sníží v obou případech na hodnotu 2 podle skutečně podpořených pedagogů. V kalkulačce indikátorů hodnoty nemění!

2.1.9 Vyplňování žádosti o podporu v IS KP14+

Podepisování příloh

Všechny přílohy mimo vyhodnocení dotazníku musí být doloženy v originále (v souladu s přílohou č. 4 výzvy).

Příloha je považována za originál, pokud je elektronicky podepsána. Volba způsobu podepsání dokumentu (buď v PC anebo prostřednictvím IS KP14+) je na žadateli. Pokud je dokument podepsán v PC a následně vložen do IS KP14+, je elektronický podpis jeho součástí i po případném stažení souboru. Pokud je pro podpis využita ikona pečeti v IS KP14+, podpis není součástí vloženého dokumentu, je pouze evidován u záznamu souboru. Pro účely formálního hodnocení nezáleží na tom, kterou variantu žadatel zvolí.

Udělení plné moci a podepisování příloh v IS KP14+

Všechny přílohy krom vyhodnocení dotazníku musí být doloženy v originále. Příloha je považována za originál, pokud je elektronicky podepsána.

Pokud přílohy nepodepisuje statutární zástupce, ale jím pověřená osoba, je nutné v IS KP14+ doložit plnou moc.

V souladu s požadavky v příloze č. 4 výzvy „Seznam příloh k žádosti o podporu“ musí plná moc obsahovat tyto náležitosti:

- jednoznačně identifikovaný zmocnitel (tj. jméno a příjmení, datum narození, bydliště);

- jednoznačně identifikovaný zmocněnec (tj. jméno a příjmení, datum narození, bydliště);
- úkony, které může zmocněnec provádět;
- doba, po kterou zmocnění platí;
- datum a místo podpisu plné moci;
- podpisy zmocněnce a zmocnitele.

Pokud nebude plná moc tyto náležitosti obsahovat, budete vyzváni k doložení nové plné moci. Spolu s doložením plné moci nezapomeňte opětovně podepsat přílohy žádosti o podporu (původní podpisy s nově doloženou plnou mocí pozbývají platnosti).

Vyplnění informací o zřizovateli

Pokud je Vaše škola příspěvkovou organizací obce, potom je v části „Subjekty projektu“ třeba vyplnit:

- údaje vztahující se k žadateli (vaší škole);
- údaje vztahující se k obci (zřizovatele);
- údaje vztahující se ke kraji (subjektu, kterému budou prvotně zasílány zálohové platby a který je bude dále přeposílat na účty ČNB obcí.

Čestné prohlášení likvidace, exekuce, insolvenční řízení, bezúhonnost, bezdlužnost

V žádostech o podporu velmi často chybí Čestné prohlášení likvidace, exekuce, insolvenční řízení, bezúhonnost, bezdlužnost.

Tento nedostatek vzniká především absencí popisu v Pokynech pro vyplnění formuláře žádosti o podporu – ZP, jak toto čestné prohlášení vytvořit v IS KP14+. Čestné prohlášení se negeneruje automaticky na záložce Čestná prohlášení (jako úvodní a závěrečné čestné prohlášení), ale je potřeba jej ručně vytvořit na záložce Dokumenty.

Postup: Na záložce Dokumenty žadatel vytvoří přílohu přes tlačítko Nový záznam, z číselníku vybere relevantní dokument a vyplní název dokumentu. Přes tlačítko Uložit provede žadatel uložení a následně přes tlačítko Stáhnout soubor dokumentu žadatel vygeneruje vzor dokumentu. Ten vyplní a následně nahraje jako přílohu do IS KP14+.

Součet procent specifických cílů v kalkulačce indikátorů

Příloha žádosti o podporu kalkulačka indikátorů v části specifické cíle počítá procentuální poměr zastoupení jednotlivých specifických cílů podle zvolených šablon. Vzhledem k tomu, že procentní poměr jednotlivých specifických cílů může nabývat hodnot, které mají mnoho desetinných míst, zaokrouhluje kalkulačka indikátorů v případě necelých čísel hodnoty specifických cílů na dvě desetinná místa. V některých případech se proto může stát, že celkový součet specifických cílů překročí hranici 100 % (např. na hodnotu 100,01 %). Součet hodnot specifických cílů

přesahující hranici 100 % ale nedovolí systém IS KP14+ zadat (ŽoP nelze finalizovat). V takovém případě je potřeba v některém ze specifických cílů upravit jeho hodnotu tak, aby celkový součet byl právě 100 %, a takto hodnoty specifických cílů zadat do ŽoP v IS KP14+. Pokud tato situace nastane, je třeba postupovat uvedeným způsobem a k ŽoP přiložit speciální přílohu, kde bude situace popsána.

2.1.10 Podpora de minimis

V této výzvě může být dotace poskytnuta formou podpory de minimis, a to v případě **soukromých škol**, ve kterých jsou náklady na vzdělávání z více než 50% hrazeny ze soukromých zdrojů. Takové školy mohou z veřejných peněz čerpat max. 200 000 EUR v období tří po sobě jdoucích účetních období příjemce.

Soukromé školy musí vyplnit a doložit přílohu výzvy „Čestné prohlášení o výběru režimu veřejné podpory“, kde uvedou výšku jejich nákladů na vzdělávání a podíl soukromých a veřejných zdrojů z těchto nákladů. Pokud z registru de minimis vyplyne, že taková škola bude mít nárok na dotaci v této výzvě, realizace projektu bude probíhat stejným způsobem jako u ostatních projektů. Po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace bude výše dotace zaznamenána do registru de minimis.

Relevantní příloha k vyplnění je dostupná prostřednictvím IS KP14+. Pro snadnější vyplnění jsme ke každému bodu přílohy připravili návod, jak jednotlivé body vyplnit.:

Příloha

žádosti o podporu z OP VVV výzvy:

Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – šablony pro MŠ a ZŠ

Čestné prohlášení o výběru režimu veřejné podpory (bílá pole vyplňte)

Metodický návod je v této příloze vepsán modrou kurzívou. Po odstranění všech textů psaných modrou kurzívou získáte originál formuláře.

Název projektu	Klikněte sem a zadejte text.
Číslo projektu	Klikněte sem a zadejte text.
	<i>Zadejte hash kód žádosti o podporu z IS KP14+</i>
Žadatel	Klikněte sem a zadejte text.
se sídlem	Klikněte sem a zadejte text.
IČ/IČO	Klikněte sem a zadejte text.
www stránky	Klikněte sem a zadejte text.

Velikost žadatele MSP²	Zvolte položku.
	<i>Mikropodnik: do 10 zaměstnanců Malý podnik: do 50 zaměstnanců Střední podnik: do 250 zaměstnanců Počet zaměstnanců je jedním hlediskem, dále je nutné zvážit obrat a propojenost s dalšími podniky. Krátké vysvětlení viz zcela na konci této přílohy. Velikost žadatele se vždy posuzuje za IČ (a to i v případě, že bude podána žádost pouze za část žadatele, např. za ZŠ ze subjektu ZŠ+SS).</i>
Právní forma/zřizovatel	Klikněte sem a zadejte text.
	<i>- příspěvková organizace + zřizovatel - s.r.o., a.s., z.s., ... - popř. jiná forma</i>
Průměrné roční školné na 1 dítě/žáka	Klikněte sem a zadejte text.

Statutární orgán/osoba jednající na základě plné moci prohlašuje níže uvedené skutečnosti, které slouží k posouzení hospodářského/nehospodářského charakteru vzdělávání a možného lokálního dopadu podpory:

ČÁST I.

POSOUZENÍ HOSPODÁŘSKÉHO/NEHOSPODÁŘSKÉHO CHARAKTERU VZDĚLÁVÁNÍ³

Posuzovat lze i pouze část žadatele, za kterou bude podána žádost o podporu (např. pouze ZŠ ze ZŠ+SS), avšak za předpokladu, že je vedeno oddělené účetnictví. Pokud oddělené účetnictví žadatel nevede, je nutno finanční údaje posuzovat za celý subjekt = IČ.

1. Celkové roční neinvestiční náklady na vzdělávání (hlavní činnost)	Klikněte sem a zadejte text.Kč
	<i>Výše neinvestičních nákladů na vzdělání v předchozím uzavřeném účetním období</i>
2. Celkové obdržené roční neinvestiční veřejné prostředky na vzdělávání (hlavní činnost)	Klikněte sem a zadejte text.Kč
	<i>Výše obdržených neinvestičních veřejných financí v předchozím uzavřeném účetním období</i>
3. Jaký je podíl veřejného financování na celkových neinvestičních nákladech na vzdělávání (hlavní činnost)?	Klikněte sem a zadejte text.%

² Viz Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, s. 36)

³ Uvedte údaje za předchozí uzavřené účetní období

	<i>Vypočtené procento – kontrola: (výše z bodu 2 děleno výší z bodu 1) x 100.</i>
4. Převažuje financování vzdělávání (hlavní činnosti) z veřejných prostředků ⁴ ?	Zvolte položku.
	<i>Vypočtené procento – kontrola: (výše z bodu 2 děleno výší z bodu 1) x 100.</i>

Závěr – část I:

Pokud bude v bodě 4 ANO: vše OK a přejít do části III

Pokud bude v bodě 4 NE: nutné další posouzení, přejít do části II

ČÁST II.

POSOUZENÍ LOKÁLNÍHO DOPADU PODPORY/VYLOUČENÍ MOŽNÉHO OVLIVNĚNÍ VNITŘNÍHO OBCHODU EU

S ohledem na limitovanou výši podpory, omezení podpory pouze na hlavní činnosti žadatele v oblasti vzdělávání podle školského zákona⁵ a rozhodovací praxi Evropské komise⁶, poskytovatel umožňuje poskytnutí podpory mimo režim veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále též „SFEU“) v případě, že žadatel prokáže, že podpora neovlivňuje obchod mezi členskými státy.

Žadatel odpovídá za řádné posouzení rizika možného ovlivnění vnitřního obchodu EU v době podání žádosti o podporu a v případě budoucích kontrol je povinen tuto skutečnost prokázat.

Posuzovat lze i pouze část žadatele, za kterou bude podána žádost o podporu (např. pouze ZŠ ze ZŠ+SS), avšak za předpokladu, že je vedeno oddělené účetnictví. Pokud oddělené účetnictví žadatel nevede, je nutno finanční údaje posuzovat za celý subjekt = IČ. Analogicky lze přistupovat i k počtu žáků.

Informace o žadateli	
1. Je žadatel součástí skupiny podniků vykonávajících hospodářskou činnost? ⁷	Zvolte položku.
	<i>Pokud je škola součástí skupiny podniků</i>

⁴ Na veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, převážně financované a kontrolované státem, lze podle judikatury pohlížet jako na nehopodářskou činnost.

Odpovíte-li NE, je nezbytné vyplnit zbývající část dotazníku.

Odpovíte-li ANO, nejedná se o hospodářskou činnost, přejděte rovnou do části III. a zvolte podporu nenaplnující znaky veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU

⁵ Zákon č. 561/2004 Sb.

⁶ Viz např. rozhodnutí Evropské komise NN54/2006 – Česká republika Vysoká škola logistiky v Přerově.

Podobně viz Sdělení Komise o pojmu státní podpora, bod 196, kdy dle Evropské komise nedochází k ovlivnění obchodu v případech, kdy příjemce poskytuje služby na omezeném území jednoho členského státu a není pravděpodobné, že by přilákal zákazníky z jiných členských států a pokud nelze předpokládat větší než okrajový dopad opatření podpory na přeshraniční investice a vznik nových podniků v daném odvětví.

⁷ Skupinu podniků je možno stanovit v souladu s Doporučením Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, s. 36). Hospodářská činnost představuje činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na daném trhu.

	<p>s hospodářskou činností (např. firemní MŠ součástí výrobního podniku): ANO</p> <p>Pokud není součástí podniku (nevadí, že škola sama pronajímá prostory nebo že vede kurzy pro veřejnost): NE</p>
2. Působí žadatel nebo některý podnik skupiny v zahraničí?	Zvolte položku.
	Na zvážení školy.
3. Propaguje žadatel své činnosti v zahraničí?	Zvolte položku.
	Na zvážení školy.
4. Bude mít realizace projektu dopad na zahraniční spotřebitele?	Zvolte položku.
	Na zvážení školy.
5. Jaký je celkový počet dětí/žáků?	Klikněte sem a zadejte text.
	Lze vycházet z aktuálních údajů, ne ze statistiky k 30. 9. 2016/2017.
6. Jaký je počet dětí/žáků s cizí státní příslušností?	Klikněte sem a zadejte text.
	Na zvážení školy.
7. Jaký je počet dětí/žáků vyučovaných převážně v cizím jazyce?	Klikněte sem a zadejte text.
	Na zvážení školy.
8. Je podíl dětí/žáků s cizí státní příslušností a/nebo vyučovaných v cizím jazyce na celkovém počtu dětí/žáků vyšší než 20 %?	Zvolte položku.
	<p>Tento údaj se vypočte z bodů 5, 6 a 7: (výše z bodu 6 děleno výší z bodu 5) x 100 a/nebo (výše z bodu 7 děleno výší z bodu 5) x 100.</p> <p>Pokud alespoň jeden výpočet je více než 20%, potom se volí ANO.</p> <p>Pokud ani jeden výpočet nepřesahuje 20%, potom se volí NE.</p>
9. Mají vzdělávací činnosti žadatele dopad mimo lokální trh nebo mají dopad na přeshraniční investice?	Zvolte položku.
	Na zvážení školy.

Odpovíte-li na některou z otázek 1 až 9 ANO, je nutné v části III. zvolit režim de minimis.

Závěr – část II, body 1 - 9:

Odpoví-li žadatel na některou z otázek 1 až 9 ANO, jde do části III a volí režim de minimis.

Odpoví-li žadatel na všechny otázky NE, pokračuje body 10 – 16.

Posuzovat lze i pouze část žadatele, za kterou bude podána žádost o podporu (např. pouze ZŠ ze ZŠ+SSŠ), avšak za předpokladu, že je vedeno oddělené účetnictví. Pokud oddělené účetnictví žadatel nevede, je nutno finanční údaje posuzovat za celý subjekt=IČ. Analogicky lze přistupovat i k počtu žáků.

Informace o přesazích projektu	
10. Je podíl dětí/žáků s cizí státní příslušností a/nebo vyučovaných v cizím jazyce na celkovém počtu dětí/žáků vyšší než 10 %?	Zvolte položku.
	<i>Tento údaj se vypočte z bodů 5, 6 a 7: (výše z bodu 6 děleno výší z bodu 5) x 100 a/nebo (výše z bodu 7 děleno výší z bodu 5) x 100. Pokud alespoň jeden výpočet je více než 10%, potom se volí ANO. Pokud ani jeden výpočet nepřesahuje 10%, potom se volí NE.</i>
11. Působí žadatel ve více NUTS II regionech ⁸ v ČR?	Zvolte položku.
	<i>Regiony jsou vyjmenovány v poznámce 7 pod čarou.</i>
12. Má žadatel webové stránky v cizím jazyce?	Zvolte položku.
	<i>Pokud má žadatel webové stránky ve více jazykových mutacích, volí ANO.</i>
13. Propaguje žadatel svou hlavní vzdělávací činnost v cizím jazyce?	Zvolte položku.
	<i>Pokud má žadatel webové stránky i v jiném jazyce, je možné, že propaguje svou hlavní vzdělávací činnost v cizím jazyce – může být ANO i NE - na zvážení školy</i>
14. Aplikuje žadatel ve vzdělávání mezinárodní vzdělávací standardy, případně je daná škola akreditovaným členem zahraniční asociace?	Zvolte položku.
	<i>Jde o to, zda ve škole jako celku jsou aplikovány jiné vzdělávací standardy (např. z britského školství). Nebere se v úvahu dílčí využití jiných standardů v určitém předmětu – např. pokud se žáci v předmětu cizí jazyk připravují na zkoušku dle mezinárodní klasifikace.</i>
15. Navštěvují MŠ/ZŠ děti/žáci s trvalým pobytem v zahraničí?	Zvolte položku.
	<i>Na zvážení školy.</i>

⁸ NUTS II jsou územní statistické jednotky, tzv. regiony. V České republice existuje 8 regionů soudržnosti - tj. 8 územních jednotek na úrovni NUTS II. 1. Praha - území hlavního města Prahy 2. Střední Čechy - Středočeský kraj 3. Jihozápad - Plzeňský, Jihočeský kraj 4. Severozápad - Karlovarský, Ústecký kraj 5. Severovýchod - Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj 6. Jihovýchod - Vysočina a Jihomoravský kraj 7. Střední Morava - Olomoucký a Zlínský kraj 8. Moravskoslezsko - Moravskoslezský kraj.

Odpovíte-li na některou z otázek 10 až 15 ANO, uveďte zdůvodnění případného lokálního dopadu podpory. V případě, že nebude zdůvodněno, je nutné v části III. zvolit režim de minimis.

Závěr – část II, body 10 - 15:

Odpoví-li žadatel na některou z otázek 10 až 15 ANO, ještě se nemusí jednat o režim de minimis. Žadatel uvede zdůvodnění, zda a proč má vzdělávání v jejich škole lokální dopad. Mělo by jít především o vysvětlení bodů 10 – 15, u kterých bylo uvedeno ANO.

V případě, že nebude zdůvodněno, je nutné v části III. zvolit režim de minimis.

V případě, že bude zdůvodněno, bude posouzeno, zda je zdůvodněna lokálnost vzdělávání.

Zdůvodnění lokálního dopadu podpory:

Klikněte sem a zadejte text.

ČÁST III.

PROHLÁŠENÍ O VÝBĚRU REŽIMU PODPORY

Na základě posouzení hospodářského/nehospodářského charakteru vzdělávání poskytovaného žadatelem a zhodnocení rizika možného ovlivnění vnitřního obchodu EU, vyberte relevantní režim podpory pro Váš projekt:

- podpora nenaplňující znaky veřejné podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
Nejedná se o podporu de minimis.
- podpora v režimu de minimis dle Nařízení Komise (EU) č.1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis.
Jedná se o podporu de minimis – tzn., že žadatel může využít z veřejných finančních prostředků (dotací) maximálně 200.000 EUR za poslední tři účetní období. To bude zkontrolováno ze strany poskytovatele dotace v Registru de minimis <http://eaagri.cz/public/app/RDM/Portal> před podepsáním právního aktu. Po podpisu právního aktu bude schválena výše dotace zapsána do tohoto registru.

V _____ dne _____

Jméno, příjmení, funkce

Podpis

Podrobnější informace ke stanovení, jakým podnikem škola je:

Počet zaměstnanců a finanční prahy vymezení kategorií podniků

1. Kategorie mikropodniků, malých a středních podniků (MSP) je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 miliony EUR.

2. V rámci kategorie malých a středních podniků je malý podnik vymezen jako podnik, který zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.

3. V rámci kategorie malých a středních podniků je mikropodnik vymezen jako podnik, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.

Nicméně je nutné vzít v potaz **případnou propojenost s dalšími subjekty** - je tedy nezbytné posoudit, zda je žadatel nezávislým, partnerským nebo propojeným podnikem. Viz poznámka č. 1 pod čarou: Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, s. 36).

2.2 Možnosti financování pracovníků projektu

Níže jsou uvedeny možnosti využití finančních prostředků dotace pro financování pracovníků projektu. Obecné podmínky způsobilosti výdajů jsou stanoveny v Pravidlech pro žadatele a příjemce, kap. 8.5.

Financování platů

Existují čtyři základní možnosti financování pracovníků v projektu. Výběr metody financování je v rukou statutárního orgánu školy. V případě zvolení kterékoliv z uvedených možností platí, že celková výše úvazku pro jednoho pracovníka v jednom projektu musí být v souladu s platnou legislativou⁹.

1. Standardní pracovní poměr + nenárokové složky mzdy/platu

První možností pro financování všech pracovníků projektu (např. chůva, školní asistent, speciální pedagog, sociální pedagog, projektový manažer, účetní) při práci na projektu představuje navýšení mzdy/platu pracovníka o nenárokové složky mzdy/platu odpovídající práci odvedené pro projekt¹⁰. Pokud se škola rozhodne využít tuto metodu financování, je vhodné, aby byla na úrovni školy zpracována metodika určující, na jak vysoké odměny/osobní ohodnocení má pracovník za práci na projektu nárok. Pevná metodika financování umožní škole lépe plánovat financování.

⁹ Maximum 1,2 uzavřeného pracovního úvazku pro pracovníka zaměstnaného subjektem zapojeným do projektu platné u jiných výzev OP VVV pro projekty zjednodušeného vykazování není relevantní.

¹⁰ V případě šablon zaměřených na personální podporu je nutné dodržet podmínky stanovené konkrétní šablonou, tzn. uzavřít s pracovníkem vykonávajícím pozici personální podpory pracovní smlouvu, případně dohodu o práci konané mimo pracovní poměr, jelikož smlouva je jedním z dokládáných výstupů. Je ale také možné vedle mzdy/platu stanoveném ve smlouvě vyplatit pracovníkovi vykonávajícímu pozici personální podpory i odměnu formou nenárokové složky mzdy/platu.

2. Standardní pracovní poměr + proplacené přesčasy

Rozpočty v rámci šablon obsahují dostatek finančních prostředků, aby bylo možné financovat pracovníkovi zvýšenou mzdu za práci přesčas dle zákoníku práce (§ 114, odst. 1). V případě, že tento postup školy nezakazují vnitřní směrnice, kolektivní smlouva nebo nařízení zřizovatele, je při předpokládané ochotě pracovníka možné, aby pracoval na projektu za zvýšenou mzdu v rámci přesčasových hodin.

3. DPP/DPČ

Škola má v rámci projektu možnost uzavřít s pracovníkem dohodu o práci konané mimo pracovní poměr. Tuto možnost je dle platné právní úpravy možné využít pouze v případě, že dohoda o práci konané mimo pracovní poměr bude uzavřena na jiný druh práce, než obsahuje pracovní smlouva na základní úvazek. Toto řešení tedy přichází v úvahu zejména, pokud bude daný pracovník na projektu zaměstnán jako projektový/finanční manažer. Pravidla uzavírání dohod mimo pracovní poměr upravuje zákoník práce.

4. Změna úvazku/nový úvazek

Škola má možnost přijmout na částečný úvazek nového pracovníka, který se bude plně věnovat práci na projektu a bude placen zcela v souladu s pravidly financování školských zařízení. Rovněž je možné upravit úvazek současného zaměstnance tak, že mu bude snížen pracovní úvazek na kmenovou činnost a přidán úvazek na práci na projektu (např. pedagog bude pracovat na 0,8 úvazku pro kmenovou činnost školy a 0,2 úvazku v rámci projektu). Tato možnost je nicméně podmíněna volnými personálními kapacitami ve škole.

2.3 Nákupy pomůcek

Dokumentace k výzvě nestanovuje žádné konkrétní pomůcky, které lze nakupovat. To však neznamená, že pro realizaci projektu pomůcky nakupovat nelze. Konkrétní pomůcky nelze ze strany MŠMT definovat, a to ze dvou spolu provázaných důvodů. Pokud by bylo definováno, které pomůcky lze nakupovat, musely by být nákupy těchto pomůcek ze strany MŠMT kontrolovány. To je důvod hlavní a zcela zásadní. Druhým důvodem je, že nelze plošně školám definovat, které pomůcky si nakoupit mohou a které ne. Každá škola má svoje individuální potřeby a každá škola bude aktivity projektu realizovat trochu jinak, a tudíž bude potřebovat i jiné pomůcky. Proto je potřeba vycházet ze základních pravidel pro zjednodušené projekty.

Obecně platí, že příjemce může uskutečňovat takové neinvestiční výdaje¹¹, které budou sloužit k realizaci výstupů zvolených šablon. Jednotlivé výdaje a jejich faktury MŠMT nekontroluje. Platí pravidla, které stanovuje výzva: *Věcná způsobilost je definována dosažením výstupů a výsledků projektu. Z hlediska času se způsobilost*

¹¹ Neinvestičním výdajem se rozumí jeden funkční celek, jehož jednotková cena nepřekročí 40 000 Kč s DPH. U nehmotného majetku (např. software) je limit 60 000,- Kč.

výdajů posuzuje ve vztahu k datu zahájení fyzické realizace projektu. Pokud byly jednotky dosaženy v době realizace projektu, má se za to, že také s nimi související výdaje jsou z hlediska času způsobilé.

Jak je potřeba těmto větám rozumět vysvětlíme například na šabloně: **III/3.1 Čtenářský klub pro žáky ZŠ**. Šablona je oceněna částkou **17 277 Kč**. Výstupem šablony 16 schůzek v časové dotaci 90 minut. Realizace šablony se dokládá výstupy definovanými v příloze č. 3, tedy třídní knihou klubu, kontrolou počtu potřebných žáků, plánem aktivit klubu, případně kontrolou přímo v klubu, pokud by kontrola probíhala právě v době jeho konání. Pokud jsou tyto výstupy schváleny, je částka **17 277 Kč** způsobilá. MŠMT nebude kontrolovat, jestli a kolik si škola A v rámci realizace klubu koupila knížek X, Y, Z, nebo zda škola B knížky vůbec nenakoupila, protože má knih dostatek, ale pro aktivitu potřebovala spíše poličku pro knížky, případně notebook pro vedoucího klubu jako pomůcku pro přípravu klubu. Zároveň MŠMT nebude kontrolovat, jak škola dotaci rozdělila na mzdu vedoucího klubu a kolik prostředků věnovala na pomůcky, nebo zda žádné pomůcky nenakoupila a rozhodla se více podpořit vedoucího klubu a zvýšit jeho ohodnocení.

Tato logika platí pro všechny typy šablon. Zároveň platí, že částky jednotlivých šablon vycházejí z průzkumů trhů a statistických údajů a jsou definovány proto, aby volbou jednotlivých šablon mohla být určena celková dotace pro projekt. To znamená, že na realizaci klubu není nutno vynaložit právě 17 277 Kč. Škola dostává dotaci jako celek. Ta se využívá na realizaci napříč všemi šablonami. Pokud škola nevynaloží v rámci jedné šablony celou částku definovanou přílohou č. 3, může zbylé prostředky využít pro realizaci jiné šablony, případně na jiné související výdaje projektu, jako například výdaje na administraci projektu.

2.4 Vykazování výstupů

Časové nastavení vykazování výstupů

Co se týče času, dotace je určena **pro** realizaci aktivit projektu, proto by měly být prostředky dotace utraceny průběžně během realizace aktivit projektu. Rozhodně není vhodné „šetřit“ prostředky na konec projektu kvůli obavám, zda budou schváleny výstupy a poté hledat uplatnění pro významnou část dotace na samém konci projektu, po realizaci aktivit, nebo dokonce po skončení realizace projektu. Po skončení projektu by měly v rozpočtu projektu zůstat prostředky pouze na dobíhající mzdy, např. na zaplacení zpracování závěrečné zprávě o realizaci.

Pokud má škola obavy z případných sankcí za nenaplnění výstupů, doporučujeme aktivity vykazovat průběžně a při případných pochybnostech uznatelnosti výstupů konzultovat vše dopředu s kontaktními osobami MŠMT. Platí, že aktivity projektu lze realizovat kdykoliv během realizace projektu. Pokud např. škola vykáže neuznatelný kurz DVPP v některé ze šablon v první ZoR, je vždy možné v dalším trvání projektu absolvovat kurz uznatelný a vykázat ho v další ZoR. Pokud by ale stejná situace nastala u závěrečné ZoR, nelze již absolvovat jiný kurz a výstup nahradit, protože

realizace projektu již skončila. V takovém případě by náklady na realizaci šablony byly neuznatelné a musely by být navráceny.

Přílohy

Pro většinu výstupů definovaných v Příloze č. 3 výzvy jsou připraveny ze strany MŠMT pro školy vzory. Využití vzorů není povinné. Pokud se příjemce rozhodne vytvořit vlastní dokumenty výstupů, může tak učinit, vždy je ale potřeba, aby takový dokument obsahoval všechny položky, které obsahuje vzor.

2.5 Portfolio pedagoga

Portfolio plní různé funkce. Pro jeho využití v šablonách se zaměřujeme zejména na jeho funkci osobní, nemusí však být opomenuta ani funkce motivační a autoevaluační (sebehodnotící).

Aktivity, které budou pedagogové realizovat díky podpoře ze šablon, se stanou základem pro úvahy nad vlastní prací a korekcí, která umožňuje zefektivňovat snažení učitele. Shrnutí těchto procesů se stane součástí portfolia.

V zahraničí se často využívá týmově vyvinuté nebo kooperační portfolio, jež zahrnuje práci skupiny učitelů, kteří společně utvářejí a využívají kombinaci svých společných vědomostí a kreativních nápadů, aby ve své praxi docílili významných změn. Kooperativní portfolio je užitečné i při zavádění změn, které souvisejí s kurikulární reformou. Je pochopitelné, že učitel nemůže existovat izolovaně a je pro něj efektivnější předávat své nápady a zároveň přijímat zkušenosti od svých kolegů.

Právě efektivní týmová práce učitelů, která je šablonami podporována a jejíž součástí je společné vytváření portfolia, může vést k:

- pozitivnějšímu klimatu ve škole a mezi učiteli;
- vzájemné spolupráci mezi začínajícími a zkušenějšími učiteli;
- kvalitnější komunikaci mezi učiteli a snazší organizaci jejich práce;
- společné motivaci a jednotnému sdílení vize;
- ke komplexnější autoevaluaci apod.

Z těchto důvodů je proto také přijatelné z hlediska uznatelnosti výstupů šablon, aby byly některé části portfolia různých pedagogů totožné.

Portfolio osobní, které učitel využívá k motivaci nebo sebehodnocení vlastní práce, může obsahovat poznámky k vlastní práci, osobní deník, sebereflexe, reakce na problémové situace, zápisky ze seminářů nebo odborných školení, články z časopisů, náčrty nápadů, rozpracované verze vyučovacích hodin, projektů, komentáře k autentickým produktům žáků (např. k řešení úlohy, slohové práci, části žákovského portfolia nebo sebehodnocení apod.), očekávání žáků, dopisy žáků osobního charakteru, různé fotografie apod. Učitel si v něm může uchovávat některé učební pomůcky, testy, zkušenosti ale i zábavné příhody nebo odpovědi.

Aby příprava portfolia a reflexe prováděné v průběhu realizace aktivit v šablonách plnily svůj účel, je nezbytné, aby byla prováděna reflexe nejenom vzhledem k činnostem pedagoga, ale také k procesům a výsledkům vzdělávání na úrovni žáka. Žák a jeho učení by mělo být v tomto konkrétním případě (při realizaci šablon) ústředním bodem činností.

Portfolio může mít i elektronickou podobu, obsahovat audio a video nahrávky, odkazy na internet apod. S rostoucími kompetencemi učitelů řada z nich také vytváří své vlastní webové stránky, které někteří z nich obohacují o studijní podklady pro žáky (které si žáci mohou vytisknout), požadavky na žáka, různé odkazy, které vypovídají o komunikaci mezi učitelem a okolím. Je to jedna z nových forem, jak zvýšit zájem žáků o vyučovací předmět a zároveň představit osobnost učitele. Tyto stránky mohou sloužit jako portfolio.

2.6 Kontakty a zdroje informací

Aktuální seznam kontaktních osob MŠMT podle jednotlivých krajů je zveřejněn u výzvy na webu MŠMT: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/vyzvy-c-02-16-022-a-c-02-16-023-podpora-skol-formou-projektu>.

V rámci této výzvy MŠMT spolupracuje s Národním institutem dalšího vzdělávání (NIDV) a Místními akčními skupinami (MAS), které vedle samotného MŠMT poskytují školám pomoc.

NIDV poskytuje bezplatné konzultace všem mateřským a základním školám především v oblasti výběru vhodných šablon. V těchto případech se obraťte na svá krajská pracoviště NIDV:

Kraj	Konzultant	Telefon	E-mail
Karlovarský	PhDr. Ilona Juhásová	775 297 078	juhasova@nidv.cz
Ústecký	Mgr. Jiří Strašík	775 571 606	strasik@nidv.cz
Plzeňský	PhDr. Ladislava Šlajchová Ph.D.	731 503 744	slajchova@nidv.cz
Středočeský a Praha	PhDr. Ivana Šánilová Ph.D.	775 571 608	shanilova@nidv.cz
Jihočeský	Mgr. Bc. Miloslav Poes	775 571 613	poes@nidv.cz
Liberecký	Ing. Jana Otavová	775 571 607	otavova@nidv.cz
Královéhradecký	Mgr. Jana Berkovcová	775 571 644	berkovcova@nidv.cz
Pardubický	PhDr. Ing. Milan Bareš	775 571 600	bares@nidv.cz

Vysočina	Mgr. Miloslav Vyskočil	775 571 666	vyskocil@nidv.cz
Jihomoravský	Mgr. Šárka Dostalová	775 571 604	dostalovas@nidv.cz
Olomoucký	Mgr. Dušan Vítoul	775 571 603	vitoul@nidv.cz
Moravskoslezský	Mgr. Jozef Kubáň	775 571 609	kuban@nidv.cz
Zlínský	Ing. Ladislava Hašková	775 571 605	haskova@nidv.cz

MAS se zaměřují na administrativní podporu mateřských a základních škol. Kontakty na příslušné MAS je možné vyhledat prostřednictvím webových stránek <http://nsmascr.cz/>.

MAS svojí činností nepokrývají celé území České republiky. Pro mateřské a základní školy, jež se nacházejí na územích nepokrytých činností MAS, MŠMT připravuje informační semináře v příslušných krajských městech, které budou probíhat v období září – listopad 2016. Cílem seminářů je vysvětlit princip šablon a zjednodušeného vykazování v uvedené výzvě, představit jednotlivé šablony a seznámit účastníky s informačním systémem, prostřednictvím kterého budou podávány žádosti o podporu. **Semináře jsou určeny výhradně pro zástupce mateřských a základních škol, které se nacházejí na územích nepokrytých činností MAS.**

3. Tipy pro realizaci projektu - šablony

3.1 Personální podpora

Podmínky personálních šablon:

Je-li podmínka: **určitý počet dětí/žáků** ohrožených školním neúspěchem, nebo dětí/žáků s potřebou podpůrných opatření prvního stupně:

- Požadovaný počet takto specifikovaných dětí/žáků musí být ve škole po celou dobu realizace aktivity (děti/žáci se mohou měnit, ale stále musí být ve škole přítomen minimální požadovaný počet).
- Jedná-li se o šablonu zaměřenou na personální podporu, požadovaný počet dětí/žáků uvedený v šabloně platí až do výše úvazku 1,0. V případě dalšího úvazku, přesahující úvazek 1,0 je potřeba mít další děti/ žáky šablonou požadovaného počtu.

Je-li podmínka: personální šablona – **min. 12** po sobě jdoucích měsíců:

- Tato podmínka platí pro nastavení počtu šablon a pro uzavření pracovního vztahu se zaměstnancem. Nedodržení této podmínky v době realizace projektu není sankcionováno.

Příklad: Psycholog s výší úvazku 0,5 po 10 měsících práce ze školy odejde/přestěhuje se. Je-li šablona zvolena 12x, tj. na 12 měsíců, může škola psychologa nahradit jinou osobou, která splňuje kvalifikační předpoklady definované šablonou. Pro tuto osobu bude v následující zprávě o realizaci projektu (ZoR) doložen sken pracovní smlouvy a reporty o činnosti. Pokud by se škole nepodařilo sehnat na zbývajících 2 měsíce náhradu, nesplní škola dvě šablony (2 měsíce) a za ně vrátí peníze.

Souběh práce psychologa/speciálního pedagoga

Obecně je ve školách možný souběh úvazku stávajícího psychologa/speciálního pedagoga (popř. jiné pozice uvedené v šablonách), avšak nesmí docházet k dvojímu financování. Je tedy nutné, aby taková osoba měla např. při dvou různých úvazcích pro každý úvazek uzavřenu pracovní smlouvu (DPČ/DPP), ve které bude definována výše úvazku, náplň práce a zdroj financování.

I/1.1 a II/1.1 Školní asistent

Školní asistent může kromě asistence při běžné výuce působit také v družině a při odpoledních aktivitách ve škole ve spolupráci s pedagogem (doučování, kroužky atd.).

Podmínkou výkonu činnosti školního asistenta je splnění stejných kvalifikačních předpokladů, jako je u pozice **asistent pedagoga** v zákoně č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 563/2004 Sb.“). Při zjišťování, zda vybraná osoba

splňuje kvalifikaci školního asistenta, je tedy nutné nahlédnout do zákona č. 563/2004 Sb. a vycházet z požadavků na pozici asistenta pedagoga a to i přesto, že školní asistent není pedagogickým pracovníkem a jeho náplň práce je tudíž odlišná.

Kvalifikace školního asistenta

Zákon č. 563/2004 Sb.:

§ 20

Asistent pedagoga

(1) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost ve třídě, ve které se vzdělávají děti nebo žáci se speciálními vzdělávacími potřebami¹², nebo ve škole zajišťující vzdělávání dětí a žáků formou individuální integrace¹³, získává odbornou kvalifikaci

a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd,

b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem jiného akreditovaného studijního programu než podle písmene a) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. absolvováním vzdělávacího programu pro asistenty pedagoga uskutečňovaného vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „studium pro asistenty pedagoga“),

c) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením,

d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením jiného akreditovaného vzdělávacího programu než podle písmene c) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,

2. studiem pedagogiky, nebo

3. studiem pro asistenty pedagoga,

e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání s pedagogickým zaměřením, nebo

¹² § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹³ § 3 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.

f) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením jiného vzdělávacího programu středního vzdělávání než podle písmene e) a

1. vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na pedagogiku,
2. studiem pedagogiky, nebo
3. studiem pro asistenty pedagoga.

(2) Asistent pedagoga, který vykonává přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích ve škole, ve školském zařízení pro zájmové vzdělávání, ve školském výchovném a ubytovacím zařízení, ve školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, získává odbornou kvalifikaci

a) vzděláním podle odstavce 1,

b) středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a studiem pedagogiky,

c) středním vzděláním získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu asistentů pedagoga,

d) středním vzděláním získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a

1. studiem pedagogiky, nebo
2. studiem pro asistenty pedagoga, nebo

e) základním vzděláním a studiem pro asistenty pedagoga.

Co se rozumí **studiem pedagogiky**?

Studium pedagogiky definuje zákon o pedagogických pracovních a vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. (dále jen „vyhláška č. 317/2005 Sb.“).

Zákon č. 563/2004 Sb.:

§ 22

Společná ustanovení k odborné kvalifikaci

(1) Studiem pedagogiky se rozumí vzdělání získané studiem ve vzdělávacím programu akreditovaném pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a uskutečňovaném vysokou školou nebo zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

a) pro učitele odborných předmětů střední školy, pro učitele praktického vyučování střední školy, pro učitele odborného výcviku střední školy, pro učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři a pro

učitele jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky s obsahovým zaměřením na pedagogiku, psychologii a didaktiku,

*b) pro vychovatele, pedagoga volného času a **asistenta pedagoga** s obsahovým zaměřením na pedagogiku a psychologii.*

Vyhláška č. 317/2005 Sb.:

§ 3

Studium pedagogiky

(1) Studium pedagogiky¹⁴ získává jeho absolvent znalosti a dovednosti v oblasti pedagogických věd, které jsou součástí jeho odborné kvalifikace.

(2) Studium se uskutečňuje

a) pro učitele odborných předmětů střední školy, pro učitele praktického vyučování střední školy, pro učitele odborného výcviku střední školy, pro učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři a pro učitele jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v délce trvání nejméně 120 vyučovacích hodin,

b) pro vychovatele a asistenta pedagoga v délce trvání nejméně 80 vyučovacích hodin,

c) pro pedagoga volného času, který vykonává komplexní přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání, v délce trvání nejméně 120 vyučovacích hodin, nebo

d) pro pedagoga volného času, který vykonává dílčí přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání, v délce trvání nejméně 40 vyučovacích hodin.

(3) Studium se ukončuje obhajobou závěrečné písemné práce a závěrečnou zkouškou před komisí. Po jejím úspěšném složení získává absolvent osvědčení.

U obsahu studia pedagogiky pro vychovatele a asistenta pedagoga v délce trvání nejméně 80 vyučovacích hodin můžeme vyjít ze **Standardů pro udělování akreditací DVPP** (<http://www.msmt.cz/file/36198/>):

Cíle studia pedagogiky: Absolvent získá znalosti a dovednosti v oblasti pedagogiky a psychologie, které podmiňují výkon činnosti vychovatele, pedagoga volného času a asistenta pedagoga.

Časová dotace: nejméně 80 hodin studia

¹⁴ § 9 a 10, § 12, § 16 a 17, § 20 a 22 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Ukončení studia: ústní zkouškou před komisí a obhajobou závěrečné písemné práce; po úspěšném složení zkoušky a obhajobě písemné práce získá absolvent osvědčení.

Co se rozumí **studiem pro asistenty pedagoga**?

Studium pro asistenty pedagoga definuje rovněž vyhláška č. 317/2005 Sb.:

§ 4

Studium pro asistenty pedagoga

(1) *Studiem pro asistenty pedagoga¹⁵ získává jeho absolvent znalosti a dovednosti v oblasti pedagogických věd, které jsou součástí jeho odborné kvalifikace.*

(2) *Studium se uskutečňuje v délce trvání **nejméně 120 vyučovacích hodin.***

(3) *Studium se ukončuje závěrečnou zkouškou před komisí. Po jejím úspěšném složení získává absolvent osvědčení.*

Závěr: Školní asistent tedy musí splňovat buď:

- a) požadované vzdělání dle zákona o pedagogických pracovnících nebo;
- b) studium pedagogiky v minimální délce 80 hodin (dle výše citovaných předpisů), nebo;
- c) studium pro asistenty pedagoga v minimální délce 120 hodin (dle výše citovaných předpisů).

Odkazy na weby:

www.asistentpedagoga.cz

<http://www.inkluze.upol.cz/portal/vystupy/>

Na těchto stránkách jsou k dispozici různé metodiky pro asistenty pedagoga, kteří pracují s dětmi/žáky s různými potřebami. Metodiky jsou zpracovány z hlediska potřeb neslyšících, nevidomých, s poruchou autistického spektra, sociálně znevýhodněných a dalších.

Příklady kurzů/vzdělávání pro školního asistenta:

<http://www.asistentpedagoga.cz/kvalifikacni-kurzy>

<http://www.novaskolaops.cz/nase-kurzy/>

<http://www.inkluze.upol.cz/portal/vystupy/>

¹⁵ § 20 písm. e) zákona č. 563/2004 Sb.

3.2 Osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů

Šablony pro mateřské a základní školy byly v této výzvě voleny tak, aby podporovaly prioritní témata, která stanovilo MŠMT. Průřezovým tématem je zvyšování proinkluzivních kompetencí škol a vytváření podmínek pro společné vzdělávání všech dětí a žáků. Podpora škol v tom, aby dokázaly účinně podporovat děti a žáky s potřebou podpůrných opatření, je však zároveň cestou, která školy posiluje ve schopnosti efektivně podporovat **všechny** děti a žáky (přednáška G. L. Portera na MŠMT, dne 16. 5. 2016).

Zároveň se v mnoha výzkumech ukazuje, že nejefektivnější cestou ke zvyšování kvality škol, je vzdělávání učitelů. Šablony jsou koncipovány tak, aby umožnily nejenom klasické DVPP, ale aby školám usnadnily podmínky při zavádění nových metod a forem práce a umožnily učitelům spolupráci a výměnu zkušeností. Vzhledem ke zlepšování každodenních vyučovacích praxí výzkumy potvrzují, že **k opravdovému zvládnutí nestačí absolvovat jen kurz**. Nové metody musí být mnohokrát zkoušeny v reálných podmínkách.¹⁶ Proto také není vždy nutné zkoušet stále nové a nové postupy, ale často je účinnější a vhodnější držet se tradičních postupů, pokud fungují alespoň průměrně, a neustále je vylepšovat a doplňovat.¹⁷

Příkladem může být společné hledání cest, jak využít digitální technologie k podpoře diferenciací ve vzdělávání. Dovednosti spojené s diferenciací výuky podpoří nejen žáky nadané nebo žáky s jinou potřebou podpůrných opatření, dobře zvládnutá diferenciací je přínosem pro každého žáka. Ve škole tak například může vzniknout skupinka aktivních učitelů se zájmem o propojení tématu inkluze s ICT, zvolit si šablony nejen na DVPP, ale zároveň i na Vzájemnou spolupráci nebo Nové metody ve výuce, případně Tandemovou výuku. Pro inspiraci může zvolit i Sdílení zkušeností. Možnosti a kombinace jsou různé a jejich výběr umožní každé škole zvolit optimální portfolio šablon.

1/2.5 Supervize - Jak supervize probíhá

Základem dobré supervize je kontrakt – tedy dohoda o supervizi.

Všichni supervizoři Českého institutu pro supervizi (dále jen ČIS) jsou povinni dodržovat etické zásady ČIS vycházející z etických zásad Evropské asociace pro supervizi a koučink (dostupné zde: <http://www.supervize.eu/o-techto-strankach/eticke-zasady/>). Při vyjednávání písemné dohody o supervizi je dobré tuto skutečnost uvést v dohodě.

V případě, že máte důvody domnívat se, že došlo ze strany supervizora ČIS k etickému pochybení, lze se obrátit se stížností přímo na etickou komisi ČIS.

Kontrakt má obvykle dvě části, technickou a obsahovou.

1. Technický kontrakt se sjednává před zahájením supervize. Měl by obsahovat typ domluvené supervize (individuální, případová, výcviková, týmová...), místo

¹⁶ http://www.nytimes.com/2012/02/20/education/states-address-problems-with-teacher-evaluations.html?_r=1

¹⁷ http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2013/pedor13_3_politika_vesely.pdf

a frekvenci setkávání, ujednání o ceně. Dobré je také předem vyjednat, co se stane, když jedna či druhá strana bude muset supervizi odvolat nebo za jakých podmínek lze od supervize odstoupit. Součástí kontraktu (nejlépe psaného) bývá také doba, na níž se supervize sjednává (určitá, neurčitá), otázka mlčenlivosti a případných písemných výstupů ze supervize.

2. Obsahový kontrakt neboli zakázka. V úvodu každého setkání by se měl supervidovaný (příp. supervidování) pokusit definovat svou „zakázku“, tedy specifikovat, co od dnešní supervize očekává, v čem potřebuje pomoci, jaké téma, otázky na supervizi přináší. (Někdy může být vyjasňování zakázky součástí vlastního supervizního procesu.) Úkolem supervizora je držet se domluvené zakázky. Supervizor může nabídnout rekontraktování – např. když se ukáže, že původní zakázka byla stanovena příliš úzce nebo se za ní skrývá jiný požadavek. Vždy by však měl obsah supervize odpovídat vzájemné dohodě.

Dodržování kontraktů přispívá k oboustranné důvěře a k bezpečí supervizního prostoru.

Obvykle se na konci supervizního setkání nechává čas na REFLEXI.

Supervidování sdělují své dojmy a postřehy ze supervize, referují o tom, co jim supervize přinesla (nebo nepřinesla), vyjadřují se k tomu, jak jim vyhovoval styl vedení supervize apod. Při závěrečné reflexi mohou být také pojmenována témata, kterým by bylo užitečné se věnovat v některé z příštích supervizí.

ETICKÝM otázkám supervize se věnuje etický kodex.

Text byl zpracován na základě informací ze stránek Českého institutu pro supervizi <http://www.supervize.eu/>.

3.3 Usnadňování přechodu dětí z MŠ do ZŠ

I/3.2 Individualizace vzdělávání v MŠ

Doporučení, co by mělo obsahovat portfolio dítěte:

Portfolia dětí v MŠ poskytují informace o vývoji dítěte rodičům, pedagogům i samotnému dítěti. Dále slouží pedagogům jako východisko pro stanovování vhodných cílů podporujících rozvoj dítěte a volbu odpovídajících vhodných metod a forem práce. Dítě ve spolupráci s učitelem interpretuje v portfoliu výsledky své práce. Portfolio slouží jako prostředník komunikace mezi učitelem, dítětem, rodiči a případně poradenskými pracovníky. Zároveň motivuje dítě k dobrým výsledkům práce, k dokončení činností a k tvorbě vlastních výtvorů, které chce v portfoliu prezentovat.

V oblasti tvorby a vedení portfolio dítěte získá pedagog následující znalosti a kompetence:

- jaký je smysl a cíle vedení dětského portfolio;
- jak založit portfolio dítěte;

- jak strukturovat portfolio v návaznosti na požadavky RVP PV/ŠVP (podle klíčových kompetencí, vzdělávacích oblastí, očekávaných výstupů);
- co má a může být obsahem portfolia;
- jak s portfoliem pracovat (dítě, pedagog, rodič) – průběžná práce během školního roku, konec školního roku;
- možnosti využití portfolia z MŠ v navazujícím stupni vzdělávání v 1. ročníku ZŠ.

Občanské sdružení Step by step realizovalo v Plzeňském kraji projekt *Inkluzivním vzděláváním k autenticitě prostředí mateřských škol*, reg. č. CZ.1.07/1.3.08/04.0016. Výstupy je možné nalézt na: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/2258>. V tomto projektu vznikla například příručka *Individualizace v práci učitelky MŠ*, kterou je možné z databáze stáhnout. Stránky projektu jsou zde: <http://ms.sbscr.cz/>.

Další inspiraci je možno najít také v projektu *Spirála* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0046), jehož výstupy jsou uloženy v databázi pod odkazem: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5451>

Jedná se například o Sborník *námětů prvků OSV (osobnostně sociální výchovy) v praxi MŠ*.

3.4 Pojetí šablon zaměřených na rozvoj spolupráce mezi učiteli

Téma Osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů obsahuje kromě DVPP také nabídku možností spolupráce učitelů v různých úrovních. Posílení spolupráce mezi pedagogickými pracovníky (často různých vzdělávacích oborů) uvnitř školy i mezi školami je silným zdrojem motivace ke zvyšování kvality pedagogické práce.

Téma je koncipováno tak, aby byla umožněna spolupráce uvnitř i vně konkrétní školy a zároveň v různých úrovních intenzity. Tak si může každá škola zvolit takovou úroveň, která je pro konkrétní problém optimální vzhledem k pokroku v dotyčném tématu. Výsledky dotazníkového šetření naznačují, že mezi školami existuje rozdílná úroveň v uchopení konkrétního problému a také rozdílná úroveň v připravenosti školy daný problém řešit. Proto je školám nabídnut výběr šablon s různou mírou zapojení.

Při zahájení projektu (pokud už škola nezpracovala dříve při přípravě žádosti o podporu) doporučujeme nejprve znovu zmapovat (vyhodnotit) situaci s podporou inkluzivního přístupu a/nebo rozvoje konkrétní gramotnosti ve škole. K diskusi je možno kromě jednotlivých položek z dotazníkového šetření využít také materiály zpracované Českou školní inspekcí k hodnocení.

K dispozici jsou metodiky pro hodnocení čtenářské, informační, jazykové, matematické, přírodovědné a sociální gramotnosti. K dispozici jsou na stránkách projektu NIQES: <http://www.niqes.cz/Ke-stazeni/Metodiky-pro-hodnoceni-rozvoje-gramotnosti>.

Pro vyhodnocení inkluzivity prostředí ve škole doporučujeme využít autoevaluační nástroj připravený v rámci projektu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem: <http://inkluzie.ujep.cz/cz/ke-stazeni/evaluacni-nastroj/>.

Velmi užitečné tipy pro ředitele i školy je možno najít také v publikaci hlavní autorky metodiky *Průvodce školní inkluzí aneb Jak vypadá kvalitní základní škola současnosti*¹⁸.

Pro podrobnější diskuze učitelů nad možnostmi podpory všech žáků ve společném vzdělávání je možné využít například následující výstupy z již podpořených projektů:

Metodika tvorby strategického plánu pro vytváření inkluzivního prostředí školy z projektu OPVK reg. č. CZ.1.07/1.2.00/27.0008 Univerzity Jana Evangelisty Purkyně http://inkluzie.ujep.cz/files/metodika_tvorby_strategickeho_planu_pro_vytvareni_inkluzivniho_prostredi_skoly.pdf.

Pro práci s třídním kolektivem ve společném vzdělávání je možno využít sadu pracovních listů I a II. Obě sady jsou dostupné v části č. 11 OSTATNÍ na portále výstupů projektu *Systémová podpora inkluzivního vzdělávání* (reg. č. CZ.1.07/1.2.00/43.0003): <http://www.inkluzie.upol.cz/portal/vystupy/>.

elektronická verze dílu 1:

http://inkluzie.upol.cz/ebooks/pracovni_listy/flipviewerexpress.html;

elektronická verze dílu 2:

http://inkluzie.upol.cz/ebooks/pracovni_listy_2/flipviewerexpress.html.

Výstupy jsou k dispozici také v databázi výstupů OP VK pod odkazem <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5872>.

Pro inspiraci v oblasti protipředsudkového vzdělávání je možné využít výstupy projektu *Protipředsudkové workshopy pro žáky základních a středních škol se zaměřením na multikulturní výchovu* (reg. č. CZ.1.07/1.2.00/14.0024), které jsou k dispozici v databázi výstupů OP VK: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/108>.

Zde je možné stáhnout například příklady konkrétních projektových/vzdělávacích aktivit pro žáky ZŠ.

Tipy pro mateřské školy

V projektu *Příprava mentorů v metodách podpory sociálního a emočního vývoje dětí předškolního věku* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0129) vznikla publikace *Dobrý začátek*, kterou je možno využít i pro účely základní školy, zejména pro první stupeň škol. Publikace je zaměřena na budování důvěry, vztahů a komunikace, hodnocení, podporu vhodného chování a řešení problémů a konfliktů ve třídě.

Dostupné zde: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/6009>.

¹⁸ http://obchod.wolterskluwer.cz/cz/pruvodce-skolni-inkluzi-aneb-jak-vypada-kvalitni-zakladni-skola-soucasnosti.p3007.html?variant_id=3008

V projektu Spirála (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0046) vznikl *Nástroj pro hodnocení kvality práce učitele předškolního vzdělávání* a také různé videonahrávky z práce v předškolních zařízeních.

Dostupné zde: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5451>.

Jaké otázky je možné v rámci šablon zaměřených na spolupráci a výměnu zkušeností také řešit?

Společná diskuse, výběr vhodných metod a společné plánování by se mělo dotýkat otázek, spojených s inkluzivním vzděláváním jako jsou například otázky typu:

- Jak diferencovat a individualizovat vzdělávací cíle a hodnocení žáků?
- Jak účinně rozvíjet vzdělávací potenciál všech žáků ve třídě?
- Jak sledovat vzdělávací pokrok jednotlivých žáků?
- Jak naplánovat a zorganizovat výuku v inkluzivní třídě tak, aby dle svých individuálních možností byli zapojeni všichni žáci?
- Jak rozvíjet kooperaci žáků?
- Jak co nejlépe využít spolupráce asistenta pedagoga v podpoře jednotlivých žáků i celého kolektivu?
- Jaké formy a metody výuky jsou při vzdělávání žáků s různou mírou potřeby podpory efektivní? Jak tyto metody zavádět do praxe školy?
- Jak komunikovat s rodiči žáků?
- Jak zapojit žáky do rozvoje školy (například formou žákovských parlamentů)?

Před zahájením, případně v průběhu aktivity je také vhodné využít nástroje, které vyhodnocují klima školy. Výsledky hodnocení se mohou stát podkladem pro společné diskuse a plánování opatření, které v konečném důsledku mají vliv na zlepšování výsledků žáků, zejména žáků ohrožených školním neúspěchem. Je možno využít např. materiály na portálu evaluačních nástrojů http://evaluacnastroje.rvp.cz/nuovckk_portal/, nebo využít externí službu.

Po zhodnocení úrovně dále doporučujeme naplánovat spolupráci dle potřeb konkrétní školy.

Jednotlivé úrovně šablon podle intenzity spolupráce:

I/2.6 a II/2.10 Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ i ZŠ)

Jedná se o nejjednodušší a nejvolnější úroveň spolupráce. Šablona umožňuje výměnu zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. Nemusí mít nutně přímý vliv na výuku v podobě konkrétních výukových aktivit. Spolupracující pedagogové využijí cyklus – plánování, realizace návštěvy, reflexe, úprava a další plán, realizace druhé návštěvy, reflexe, zpracování závěrečné zprávy a přenos informací. Ten bude

zajištěn tím, že podpořený pedagogický pracovník z vysílající školy zajistí předání získaných poznatků svým dalším kolegům.

Šablonu je možné s výhodou využít i pro vzájemné učení/výměnu zkušeností vedoucích pracovníků škol a školských zařízení.

Zapojení jsou dva pedagogičtí pracovníci, každý z jiné školy. Různé školy = různá IČ škol. Spolupráci různých škol nelze realizovat zapojením dvou poboček stejné školy. Škola z méně rozvinutého regionu může spolupracovat rovněž se školou z méně rozvinutého regionu, ale i se školou z více rozvinutého regionu. Šablony je možné volit opakovaně a tak vytvářet týmy, nebo si pro výměnu zkušeností volit více témat.

Modely vzájemných návštěv byly (v ESF projektech) vyzkoušeny například v rámci projektu *Kurikulum G* a také v projektu *Cesta ke kvalitě*, který byl zaměřen na autoevaluační aktivity ve školách:

„V takových případech se vytvářejí nepočtené skupiny (ideálně tři až osmi) pedagogů z různých škol, kteří se pravidelně, v předem dohodnuté termíny scházejí, a na principu rovnosti, bez užívání soudů a kritiky sdílejí své pracovní úspěchy i obtíže, snaží se naslouchat jeden druhému, hledat možnosti řešení případných problémů tak, aby jedinec – posílen o podporu skupiny – byl schopen poté sám aktivně hledat řešení ve své práci. V takovéto skupině obvykle bývá praktické vymezit roli vedoucího skupiny a dále role těch, jejichž problémům bude postupně věnována pozornost. Jednotlivé role lze v rámci skupiny v průběhu času střídat. Témata pro práci skupiny volí její členové, což vede v dobrém případě k tomu, že sami pak v důsledku usilují o změnu, nejsou jen reaktivní vůči tomu, co je jim uloženo jinými.“.

19

Vzájemné návštěvy byly velmi podnětné, neboť se jednalo o reciproční návštěvy, kdy spolu školy strávily celkem čtyři dny, vždy dva dny na jedné škole.

Jednotlivé kroky návštěv:

- volba školního týmu a účast na úvodním motivačním a informačním setkání;
- přípravné práce obou škol na 1. návštěvu (uzavření dohody mezi školami, vytipování dvou až čtyř oblastí, zaslání a analýza dokumentů, organizační přípravy);
- návštěva školy A ve škole B;
- přípravné práce obou škol na 2. návštěvu;
- návštěva školy B ve škole A a zhodnocení obou návštěv, reflexe.

Publikace s mnoha náměty pro realizaci vzájemných návštěv jsou k dispozici zde:

http://www.nuov.cz/uploads/AE/publikace/Vzajemne_uceni.pdf

<http://www.nuv.cz/t/pomucka-pro-ucitele-model-vzajemnych-rizenych-navstev-na>

¹⁹ POL, M.: Škola v proměnách. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4499-9

http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/10/Model_vzajemnych_rizenych_navstev_na_skolach.pdf

Tipy pro mateřské školy:

V projektu *Spirála* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0046) vznikly scénáře vzájemných návštěv pro MŠ, které je možné využít pro inspiraci. Najdete je v databázi výstupů na odkaze <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5451> pod těmito názvy:

Pro úpravy ŠVP a individualizaci

Scénář návštěv pro realizaci polytechnických činností.

Inspiraci je možno čerpat i z projektů, díky kterým se mohly učitelky českých mateřských škol podívat do **mateřských škol v zahraničí**. Publikace, která shrnuje poznatky z několika evropských zemí a která obsahuje zajímavé postřehy našich učitelek z těchto stáží, vznikla například v projektu *Učitelé na zkušené* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0001), dostupné zde:

<https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/70459>.

II/2.9 Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ

Jedná se o druhou úroveň spolupráce.

Šablona Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ umožní vytvořit ve školách skupiny aktivních učitelů, kteří se společně zaměří na rozvoj konkrétního aspektu jejich práce. Je vhodná pro učitele, kteří chtějí výsledky své práce zlepšovat prostřednictvím kolegiální podpory. V pojetí šablony jde o společnou/partnerskou práci třech učitelů, kteří usilují o to, aby se v jejich hodinách každý žák mohl naučit něco hodnotného. Ve skupině nemusí být nutně jeden zkušený a dva „nováčci“. V takovém případě je vhodnější volit šablonu *Nové metody ve výuce*. Všichni učitelé by naopak měli být v partnerském vztahu a navzájem si přinášet užitečné podněty.

Může se jednat např. o sdílení ve trojicích (tři vyučující se střídavě navštěvují v hodinách, jeden vyučuje, další poskytují zpětnou vazbu), otevřené hodiny (vyučující dává podnět kolegům, na co se mají v jeho hodině zaměřit, následně se sejdou a vyhodnotí), apod. Je možné také společně analyzovat natočenou vyučovací hodinu nebo její část. Taková aktivita je užitečná i v případě, že se jedná o záznam z výuky, kterou realizoval jiný pedagog, dokonce i v jiné škole.

Bude uplatňován tzv. princip 3 S – společné plánování, společná výuka, společná reflexe.

Náměty ke spolupráci učitelů při přípravě a reflexi vyučování, natočené hodiny (v tomto konkrétním projektu se jednalo o matematiku) obsahuje stručný manuál připravený ČŠI (v projektu NIQES) na základě zkušeností s realizací tzv. lesson study - *Jak reflektovat vlastní praxi*. Dostupné zde: [35](http://www.csicr.cz/Prave-</p></div><div data-bbox=)

menu/Mezinarodni-setreni/TALIS/Navazujici-aktivity/TALIS-2013-Videohodiny-a-doplnkove-materialy-k-les.

Pro podporu čtenářské gramotnosti upozorňujeme na *Nápadník menteeho*, který obsahuje témata jako rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci vzdělávací oblasti český jazyk a literatura a v rámci ostatních oborů, náměty na výukové lekce včetně jejich reflexí, komentované ukázky žakovských prací, apod.

Dostupné zde: http://share.kvic.cz/Documents/Mentee_CD.pdf, nebo v databázi výstupů projektů OP VK: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5451>.

V projektu *Spirála* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0046) byla přímo využita metoda „3 S“ jako kolegiální forma podpory, ke které byla zpracována příručka - scénář.

Scénář 3 S – forma kolegiální podpory a další informace a výstupy projektu jsou dostupné zde: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/5451>.

Metoda 3 S má celkem 3 fáze: společné plánování výuky a učení žáků, společnou výuku a následnou společnou reflexi.

Jednotlivé společně zpracované výukové aktivity a reflexe jejich využití v hodinách a zhodnocení realizace z hlediska dopadu na žáky vloží pedagog ke svému portfoliu²⁰.

Tato úroveň spolupráce má již přímý dopad na vzdělávání žáků.

Výsledkem společného plánování a diskuzí o žácích může být také připravený plán pedagogické podpory pro jednotlivé žáky s potřebou podpůrných opatření. Pedagogové mohou pro nalézání inovativních postupů a prohlubování svých zkušeností v daném tématu a společné diskuze využít i odbornou literaturu.

Pro společné plánování je možno s úspěchem využít také diskuze nad tzv. virtuálními hospitacemi.

Portál rvp.cz v současné době sdružuje nahrávky z různých předmětů, stačí do vyhledávače zadat heslo „virtuální hospitace“.

Příklad:

<http://digifolio.rvp.cz/view/artefact.php?artefact=60641&view=257&block=33347>

Další příklady ukázkových hodin (pro matematickou a čtenářskou gramotnost) vznikly také v rámci projektu financovaného Nadací Depozitum Bonum *Pomáháme školám k úspěchu* (dále PŠU).

Příklady:

<http://www.kellnerfoundation.cz/pomahame-skolam-k-uspechu/projekt/pedagogicke-inspirace>

²⁰ Pedagogickému portfoliu je věnována samostatná kapitola této příručky.

<http://www.kellnerfoundation.cz/pomahame-skolam-k-uspechu/projekt/pedagogicke-inspirace/videoucebnice-pedagogicke-inspirace>

PŠU vydává také časopis *Kritická gramotnost*, který je zdarma dostupný zde:

<http://www.kellnerfoundation.cz/pomahame-skolam-k-uspechu/projekt/pedagogicke-inspirace/casopis-kriticka-gramotnost>.

Česká školní inspekce v rámci svých projektů připravila také publikace s konkrétními úlohami a náměty vedoucími k rozvoji základních gramotností:

Úlohy pro rozvoj čtenářské gramotnosti

<http://www.csicr.cz/getattachment/73207690-077f-4c2e-87a5-04626f1ec604>

Čteme nejen v hodinách českého jazyka

<http://www.csicr.cz/cz/DOKUMENTY/Publikace/Cteme-nejen-v-hodinach-ceskeho-jazyka>

Úlohy pro rozvoj matematické gramotnosti

<http://www.csicr.cz/cz/DOKUMENTY/Publikace/Ulohy-pro-rozvoj-matematicke-gramotnosti>

Čtenářské, matematické a přírodovědné úlohy pro první stupeň základního vzdělávání

<http://www.csicr.cz/cz/DOKUMENTY/Publikace/Ctenarske,-matematicke-a-prirodovedne-ulohy-pro-pr>

Úlohy pro rozvoj dovedností

<http://www.csicr.cz/cz/DOKUMENTY/Projektove-vystupy/Ceska-skolni-inspekce-vydala-metodickou-publikaci>

Matematická gramotnost ve výuce (VÚP, 2011)

<http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace/TALIS-2013-Videohodiny-a-doplňkové-materialy-k-les>

Matematické a přírodovědné úlohy pro první stupeň základního vzdělávání

<http://www.csicr.cz/getattachment/cz/O-nas/Mezinarodni-setreni-archiv/VVV/VYUZITI-VYSLEDKU-VYZKUMU-PRO-PODPORU-SKOL-A-JEJICH/matem-a-prirod-ulohy-pro-1-stupen-publikace.pdf>

Matematické úlohy pro druhý stupeň základního vzdělávání

<http://www.csicr.cz/getattachment/cz/O-nas/Mezinarodni-setreni-archiv/VVV/VYUZITI-VYSLEDKU-VYZKUMU-PRO-PODPORU-SKOL-A-JEJICH/Matem-ulohy-pro-2-stupen-publikace.pdf>

Dále jsou dostupné videohodiny a doplňkové materiály k podpoře matematické gramotnosti:

<http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace/TALIS-2013-Videohodiny-a-doplňkové-materialy-k-les>

Obecná příručka k využívání aktivizačních metod ve výuce vznikla v projektu *Vzdělávání pro udržitelný rozvoj pro pedagogy základních a středních škol* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/14.0053) pod názvem *Aktivizační metody ve výuce – příručka moderního pedagoga*, dostupná v databázi výstupů OP VK: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/191>

Protože ne každý pedagog měl možnost absolvovat vzdělávání v oblasti mentorských dovedností, upozorňujeme také na výstupy několika projektů, které byly realizovány ve výzvě č. 48 OP VK a věnovaly se rozvoji lektorských a mentorských dovedností.

On-line kurz pro mentory včetně okomentovaných ukázek hodin a návodných mentorských otázek je možné využít na stránkách projektu *Otevíráme dveře pro nové mentory a lektory*. Dostupné zde: <http://kvs.jobos.cz/mentoring-pro-ucitele/e-learningovy-kurz-pro-interni-i-externi-mentory>.

Řada inspirativních příruček (např. k diferenciaci výuky, využití netradičních úloh apod.), nejen pro výuku matematiky, vznikla v projektu *Podpora profesního rozvoje učitelů v počátečním vzdělávání* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0133, UJEP Ústí nad Labem). Výstupy projektu jsou dostupné zde: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/4921>.

II/2.12 CLIL ve výuce na ZŠ a II/2.13 Nové metody ve výuce na ZŠ

Tyto šablony jsou modifikací šablony *Vzájemná spolupráce*. Rozdíl je mezi očekávanou vstupní úrovní jednotlivých členů minitymu.

Šablony jsou doporučeny v případě, kdy profesní kompetence jednoho z pedagogů jsou již na expertní úrovni a tento expert působí v roli průvodce pro své dva kolegy, v šabloně označené jako *pedagog-začátečník/pedagog-nejazykář*. V šabloně CLIL „expertní úroveň“ spočívá v rozdílné úrovni jazykových kompetencí, metod výuky, apod.

Šablony tak umožní snazší přenos dovedností a zkušeností do práce pedagogického sboru. Umožňuje také školám zhodnotit mentorské dovednosti členů pedagogického sboru.

Stručné představení metody CLIL s náměty do výuky připravil například NIDV ve spolupráci s partnery v projektu *Rozvoj cizojazyčných a interkulturních kompetencí žáků a učitelů základních škol zaváděním rodilých mluvčích a metody CLIL* (reg. č. CZ.1.07/1.1.00/55.0006). V tomto projektu vznikla příručka *Cizí jazyky pro život - Nebojte se CLIL*, která je ke stažení v databázi výstupů OP VK pod odkazem <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/79426>

Další metodiky NIDV a VÚP vznikly v projektu *Obsahově a jazykově integrované vyučování na 2. stupni základních škol a nižším stupni víceletých gymnázií* (reg.

č. CZ.1.07/1.1.00/08.0082) a jsou dostupné v databázi výstupů OP VK zde: <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/32>.

Při využití šablony Nové metody ve výuce a vedení rozhovorů je možné s úspěchem využívat metodiky, které vznikly při realizaci výzvy OP VK zaměřené na mentorské a lektorské dovednosti.

Přehledná příručka *Metodika pro poskytování podpory učitelům v programech Globe, Ekoškola a Les ve škole* vznikla v projektu *Lektoři a mentoři konstruktivistického vzdělávání v oblasti přírodovědné gramotnosti* (reg. č. CZ.1.07/1.3.00/48.0123), v databázi výstupů OP VK dostupná pod odkazem <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/6033>.

I když je příručka zaměřená na jeden druh gramotnosti, návodné otázky a tipy jsou jednoduše přenositelné i do jiných oblastí.

II/2.11 Tandemová výuka

Jedná se o nejužší úroveň spolupráce. Šablona umožní realizovat párovou výuku, při které dva vyučující společně plánují, uskutečňují a vyhodnocují aktivity realizované při společně vedených hodinách.

Zkušenosti s párovou/tandemovou výukou je možné najít na níže uvedených odkazech.

<http://www.eduin.cz/clanky/vyuka-v-tandemu-ma-prinos-pro-deti-i-ucitele/>

<http://www.kellnerfoundation.cz/pomahame-skolam-k-uspechu/projekt/jak-pomahame-skolam/parova-vyuka>

<http://www.jesenickaskola.cz/dokumenty/CBA-infoLetak-verejnost-prezentace.pdf>

Na nahrávky hodin vedených dvěma pedagogy je možné podívat se zde:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLbb8j-uXWuKrcPv66mb8SyCDPD0_SO-J6

Další informace o tandemové výuce je možné najít na webových stránkách Nadace Depositum Bonum; dostupné zde: <http://www.nadacedb.cz/elixir-do-skol/tandemy>.

Poznámky k zapojení pracovníků z jiné školy:

Aby mohly využít šablony zaměřené na spolupráci i malé školy (do 150 žáků), je dle konkrétní specifikace u jednotlivých šablon v Příloze č. 3 výzvy umožněno zapojení pracovníků z jiné školy, případně studentů pedagogických fakult VŠ. Šablonu v každém případě volí jedna škola, která následně ve zprávě o realizaci uvede, že zapojuje pracovníka jiné školy.

3.5 Extrakurikulární aktivity

II/3.1 Čtenářský klub pro žáky ZŠ

Jedná se o mimoškolní aktivitu vedoucí k rozvoji základních kompetencí žáků.

Čtenářský klub funguje jako volnočasová aktivita, která vede ke zvýšení čtenářské gramotnosti žáků a pozitivně se promítá do povinné složky vzdělávání žáka.

Každý čtenářský klub vyžaduje ze strany vedoucích pečlivou přípravu. Je třeba respektovat individuální potřeby a požadavky žáků jako je např. rozdílná úroveň techniky čtení, jejich věk a různé zájmy. Vedoucí v rámci čtenářský dílen každého žáka nejen pozoruje a pravidelně vyhodnocuje, ale především žákovi vytváří aktivity a činnosti, které vedou k jeho rozvoji. Zároveň je třeba naplánovat aktivity tak, aby byly pro žáky přínosné, motivující a pestré.

Doporučujeme, aby byl klubový prostor ve škole koncipován jako místnost, ve které je příjemné, motivující a tvůrčí prostředí umožňující pohybové aktivity. Klub je vybaven vhodnými dětskými knihami, a to včetně knih autorů současné dětské literatury. Obsaženy jsou tituly z oblasti beletrie, populárně naučné knihy či vhodné dětské encyklopedie. Knihy by měly být velice různorodé tak, aby jejich obsah a forma odpovídaly různým zájmům klubových čtenářů.

Metodická příručka a mnoho tipů a námětů pro jednotlivá setkání čtenářských klubů jsou dostupné na portálu www.ctenarskekluby.cz, který je výstupem projektu *Brána ke čtenářství – školní čtenářské kluby posilující rovné příležitosti dětí a žáků se SVP* (reg. č. CZ.1.07/1.2.00/27.0003). Výstupy včetně evaluační zprávy a metodických videostopů jsou též dostupné v databázi výstupů OP VK pod odkazem <https://databaze.op-vk.cz/Project/Detail/3498>.

Šablonu je možné doplnit šablonou na Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP, v rámci které si může klubový vedoucí doplnit vzdělávání v oblasti čtenářské gramotnosti.

II/3.2 Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ

Každý klub vyžaduje ze strany vedoucích pečlivou přípravu. Je třeba respektovat individuální potřeby a požadavky žáků jako je např. rozdílná úroveň matematické gramotnosti, jejich věk a různé zájmy. Vedoucí v rámci klubu každého žáka nejen pozoruje a pravidelně vyhodnocuje, ale především žákovi vytváří aktivity a činnosti, které vedou k jeho rozvoji. Zároveň je třeba naplánovat aktivity tak, aby byly pro žáky, přínosné, motivující a pestré. Zaměřovat se mohou např. na rozvoj vrozené logiky, verbálních schopností, matematických schopností, plošnou a prostorovou představivost, kreativitu, důvtip, funkční gramotnost, praktickou inteligenci, vnímání, postřeh apod.

Doporučujeme, aby byl klubový prostor ve škole koncipován jako místnost, ve které je příjemné, motivující a tvůrčí prostředí umožňující pohybové aktivity.

Klub by měl být vybaven následujícím: logické a strategické deskové hry, sbírky logických úloh, hádanky, rébusy, hlavolamy, detektivní hry, karetní hry, rolové hry (RPG – role playing games), jazykové, vědomostní a společenské hry. U složitějších her je možno zakoupit doplňkovou literaturu, zejména manuály a popisy strategií.

Pro inspiraci pro rozvoj logického a matematického myšlení lze využít například archív matematické soutěže Klokan, zejména sekci Sborníky. Dostupné zde: <http://www.matematickyklokan.net/info.php>.

Řada základních škol využila projektu EU peníze školám pro vytvoření sbírek zajímavých úloh, které mohou vhodně podpořit i vzdělávání nadaných žáků. Například ZŠ dr. Peška v Chrudimi zveřejnila takovou sbírku na webové stránky školy: <http://www.zspeska.cz/2-stupen/ucebni-materialy/matematika/logicke-ulohy/>.

V klubu je možné začít s **podporou infromatického myšlení** (tím není nutně míněno využívání programovacích jazyků). Při podpoře digitální gramotnosti a infromatického myšlení mohou pomoci tipy a informace na stránkách Jednoty školských infromatiků - <http://www.jsi.cz/>, mnoho článků, tipů a dalších odkazů obsahuje jeden z modulů portálu rvp.cz v sekci Spomocnik pro využití moderních technologií ve výuce <http://spomocnik.rvp.cz/>.

Inspiraci je možno čerpat například z aktivit:

Bobřík infromatiky – archív soutěžních úloh, dostupné na: <http://www.ibobr.cz/test/archiv>.

Evropský týden programování se koná pravidelně v říjnu a přináší mnoho různých námětů:

Aktivity s materiály v českém jazyce: http://codeweek.eu/resources/czech_republic/.

Příklady aktivit a on-line kurzů zdarma pro učitele 1. stupně v anglickém jazyce jsou dostupné zde: <https://code.org/educate/curriculum/elementary-school>.

Šablonu je možné doplnit šablonou na Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP, v rámci které si může klubový vedoucí doplnit vzdělávání v oblasti matematické gramotnosti.

II/3.3 Doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem

II/3.4 Příprava na vyučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem

Podrobně je popsáno odpolední doučování v publikaci „*Mají na to*“, která je dostupná zde: http://www.clovekvtsni.cz/uploads/file/1370963166-majinao_web.pdf. V této publikaci lze najít i další oblasti, které mohou pomoci žákům zejména ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí.

Pro správné fungování je třeba zajistit následující podmínky.

Jak zajistit efektivitu

Aby bylo skupinové doučování efektivní, doporučujeme volit aktivitu tak, aby probíhala alespoň dvakrát týdně, jako ideální se osvědčila četnost tři až čtyřikrát týdně (pondělí až čtvrtek). U skupinového doučování platí, že jednou týdně je v podstatě to samé jako vůbec. Při přípravě je důležitá systematičnost a pravidelnost a ani jednoho nelze při frekvenci jednou týdně dosáhnout, zvláště pokud vezmeme v potaz celkově zvýšenou školní absenci žáků se sociálním znevýhodněním. Každý zapojený žák by proto na doučování měl docházet dvakrát až čtyřikrát týdně.

Kroužek trvá 60 minut. Tato doba se ukázala jako nejvhodnější: delší kroužek by představoval přílišnou zátěž, za kratší čas by se nic nestihlo. Další podmínkou pro efektivitu kroužku je přiměřený počet žáků na jednu doučující osobu. Ideální je počet zhruba 3 žáci na 1 doučovatele. Žákům je třeba se individuálně věnovat, motivovat je, vysvětlovat jim látku. Pokud by byl počet žáků na jednoho doučujícího podstatně vyšší, doučování by se příliš nelišilo od běžné výuky a ztratilo by svůj efekt.

Status kroužku

Doučovací kroužek by měl mít mezi rodiči a žáky patřičnou vážnost. Vedení školy by jej mělo zaštitit. Ideální je, pokud ředitel nebo ředitelka informují o doučování všechny pedagogy a společně vytipovávají děti, pro které by bylo zvláště vhodná.

TIP: Pokud někdo z vedení školy jednou za čas přijde na kroužek „na návštěvu“, bude to pro rozjezd kroužku velmi výrazná podpora.

Přihláška na doučování by měla být nabídnuta všem žákům školy, u vytipovaných žáků ohrožených školním neúspěchem by ale měla být vyvinuta zvláštní snaha, aby rodiče žáka na doučování skutečně přihlásili. Doučování může mít status nepovinného předmětu, kam mají žáci po přihlášení povinnost chodit a v případě absence musejí nosit omluvenky jako na jakýkoliv jiný předmět. Tím je zajištěno, že žáci na doučování pravidelně docházejí.

TIP: Při informování rodičů o doučování je třeba velmi jasně informovat o pravidlech.

Hodnocení aktivity dětí a zpětná vazba

Učitelé žáků, kteří jsou do doučování zapojeni, by měli komunikovat s doučovatelem, kteří doučování vedou. Tak budou doučovatelé vědět, na co se mají na kroužku zaměřit, a dostanou od učitele zpětnou vazbu, jestli se žák zlepšuje a v čem. Učitel naopak bude vědět, jak si žák vedl na doučování a zda tam vůbec dochází. Tím bude výuka s doučováním propojena a žák bude také víc motivovaný na doučování dobře pracovat. Komunikace mezi učitelem a doučujícím může probíhat například formou zápisů v papírové třídní knize nebo elektronické žákovské knížce žáků.

3.6 Spolupráce s rodiči žáků

I/3.3 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ

II/4.1 Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči

Rodiče mají hlavní odpovědnost za volbu vzdělávací dráhy pro své děti. Jsou důležitými aktéry i při zavádění a dosahování požadovaných změn ve vzdělávacím systému – a to na úrovni každé jednotlivé školy. V situaci, kdy je žádoucí prosadit změny v oblastech jako je inkluzivní vzdělávání, rozvoj klíčových kompetencí či moderní formy rozvoje základních gramotností žáků je důležité získat podporu pro tyto změny i od rodičů.

Reprezentativní šetření z roku 2011 ukázalo, že rodiče si přejí logicky být informováni především o jejich dítěti, avšak 30 % rodičů deklarovalo zájem „Besedovat o obsahu a metodách vzdělávání“, a to dokonce ve frekvenci 3-4x za pololetí viz: http://www.rodicevitani.cz/wp-content/uploads/2011/06/Eduin_Vztah_rodicu_a_skoly_jejich_deti_Perfect_Crowd.pdf.

Pro inspiraci na setkání je možné využít např. sborník *Společných dílen s rodiči pro individuálně integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami*, který je dostupný zde: https://www.kvic.cz/aktualita/3220/Sbornik_Spolecnych_dilen_s_rodici_pro_individualne_integrované_záky_se_speciálními_vzdelávacími_potřebami. Sborník byl vytvořen v projektu *Zkvalitnění systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v Moravskoslezském kraji* (Integrace na druhou), reg. č.: CZ.1.07/1.2.00/08.0131.

Projekt *Od integrace k inkluzi* (reg. č.: CZ.1.07/1.2.25/02.0053) připravil podobný *Sborník příkladů dobré praxe (FIE, koučing, společné dílny)*, který je dostupný v databázi výstupů OP VK: <https://databaze.op-vk.cz/Product/Detail/48140>.

Dále je možné se inspirovat v článku o komunikaci s rodiči *Škola jako společný projekt, aneb rodiče mluví do vzdělání*: <https://www.clovekvtisni.cz/cs/clanky/skola-jako-spolecny-projekt-aneb-rodice-mluvi-do-vzdelani>.